

KATEDRA TEORIE KULTURY FILOZOFICKÉ FAKULTY UNIVERZITY KARLOVY

Autor práce: Adéla Hrabáková

Název práce: *Lidský ostatek – relikvie, artefakt, exponát / Human remain – relic, artifact, exhibit*

Oponent práce: PhDr. Barbora Půtová

Vedoucí práce: PhDr. et Mgr. Martin Rychlík, Ph.D.

POSUDEK OPONENTKY BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

TÉMA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Předmětem bakalářské práce je teoretická analýza lidských ostatků v různých kulturních a historických kontextech. Diplomantka se zaměřuje na fenomén lidských ostatků, který spatřuje jako univerzální jev. Ústřední předmět svého bádání nahlíží na dvou osách – „*horizontální a vertikální, horizontální osa představuje geografické prostředí a vertikální naznačuje kulturně-historickou diferenciaci*“ (s. 8). Lidský ostatek v intencích antropologické interpretace klasifikovala jako relikvii, artefakt a exponát. Autorka při zpracování bakalářské práce postupovala systematicky a nabídla symbolický i etický přístup ke zvolené problematice.

KONCEPCE A STRUKTURA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Charakteristickým rysem bakalářské práce je snaha systematicky analyzovat fenomén vztahu k lidským ostatkům. Práci utváří kapitoly relikvie, artefakt a exponát – relativně autonomní části, v nichž se diplomantka zaměřuje na připisovanou symboliku ostatku, jeho funkci a v neposlední řadě i vymezení.

V samotném úvodu diplomantka vystihuje záměr své práce, jíž „*je sledování vývoje přístupu k lidským ostatkům v jejich symbolickém významu*“ (s. 8). Vystihuje podstatný bod vnímání ostatků, ilustrující i tvářnost dané společnosti a kultury.

První část své bakalářské práce diplomantka zaměřuje na relikvie. Výstižně definuje základní předpoklad, kdy se relikvie stává relikvií: „*Důležité je uvědomit si, že ostatek sám o sobě, třebaže významného člověka, ještě nemusí představovat relikvii*“ (s. 14). Kromě typologie v kapitole uvádí i postavení relikvie v křesťanství, zejména v kontextu světců a světic. Dále se věnuje ostatkům v antickém světě, relikviím v buddhismu a afrických nativních náboženstvích. Ve druhé části diplomantka definuje lidské ostatky jako artefakt a zde zdůrazňuje specifickou

skupinu ostatků, již jsou mumie. Ty mapuje až do současnosti a v závěrečné části kapitoly otvírá fenomén lovců lebek. V poslední kapitole je představen exponát, jenž není podle autorky spojován s ostatky předků. „Exponát je nám předkládán bez symboliky a emocionálních významů, jedná se pouze o čistou prezentaci fyzických ostatků“ (s. 45). V této kapitole jsou uvedeny i etické otázky a historie vystavování artefaktů.

V závěru bakalářské práce autorka předkládá vztah mezi výše uvedenými kategoriemi ostatků. Závěry shrnuje výstižně následujícími větami: „Vnímání ostatku závisí na tom, jakou hodnotu mu sami přisuzujeme, a od toho se odvíjí způsob, jakým s nimi zacházíme. Zároveň je náš vztah k ostatkům i odrazem naší vlastní kultury a je její nedílnou součástí.“ (s. 53)

Volba tématu:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Mimořádně aktuální Aktuální pro danou oblast Užitečné a prospěšné Standardní úroveň Neobvyklé
Cíl práce a jeho naplnění:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Vhodně zvolený cíl, který byl naplněn Vhodně zvolený cíl, který byl částečně naplněn Vhodně zvolený cíl, který nebyl naplněn Nevhodně zvolený cíl
Struktura práce:	<ol style="list-style-type: none"> Originální – zdařilá 2. Logická – systémová Logická – tradiční Pro dané téma tradiční Pro dané téma nevhodná
Práce s literaturou:	<ol style="list-style-type: none"> Vynikající, použity dosud neběžné prameny 2. Velmi dobrá, použity nejnovější dostupné prameny Dobrá, běžně dostupné prameny Slabá, zastaralé prameny
Vybavení práce (data, tabulky, grafy, přílohy):	<ol style="list-style-type: none"> Mimořádné, funkční 2. Velmi dobré, funkční Odpovídá nutnému doplnění textu Nedostačující
Přínosy bakalářské práce:	<ol style="list-style-type: none"> Originální, inspirativní názory 2. Ne zcela běžné názory Vlastní názor argumentačně podpořený Vlastní názor chybí
Formální stránka:	<ol style="list-style-type: none"> Výborná 2. Velmi dobrá Přijatelná Nevyhovující

- Jazyková stránka:
1. Stylistika a) výborná
b) velmi dobrá
c) dobrá
d) nevyhovující

  2. Gramatika a) výborná
b) velmi dobrá
c) dobrá
d) nevyhovující

OTÁZKY K OBHAJOBĚ

V průběhu obhajoby bude diplomantka vyzvána, aby seznámila komisi se závěry, k nimž dospěla v průběhu sepsání práce. Nakolik se změnil její postoj k lidským ostatkům. Z jakého důvodu opomenula mumii Ötziho? Autorka se vyjádří i k otázce kvantity relikvií v katolické církvi a relevanci jejich uctívání. Je podle jejího názoru určující v otázce autenticity relikvií církev nebo badatelské závěry?

CELKOVÉ HODNOCENÍ

Obecně je možné konstatovat, že práce splňuje požadavky kladené na odborné, stylistické i obsahové parametry bakalářské práce. Autorka formulovala cíl své práce a podřídila mu celkovou koncepci i metodiku zpracování jednotlivých tematických okruhů. Přínos práce lze spatřovat ve snaze analyzovat problematiku vztahu k lidským ostatkům prostřednictvím antropologického a kulturologického paradigmatu. Za faktory, jež snižují kvalitu bakalářské práce, považují zejména formální zpracování. Ani ponechání přímé citace v původním jazyce nepovažují za vhodně zvolené, neboť i samotný překlad je autorskou pečeti a dokládá autorovo vnímání dané problematiky.

Doporučuji bakalářskou práci Adély Hrabákové k obhajobě.